

נודה מאד לכל מי
שיכול לסייע בכיסוי
הוצאות ההדפסה.
להנצחות
לע"נ וכר"ב,
נא לפנות למייל
mdh036194741
@gmail.com

דברי השירה

ויזבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמס (דברים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
רב ביהכ"נ ידברי שירי ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל mdh036194741@gmail.com

פרשת במדבר

מלחמות עם ישראל לא מהטבע

"מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא בישראל תפקדו אתם" (א' - ג').

ידוע שהמהר"ם שיק זצ"ל העיר, הרי בכל מדינה יש דברים שמגלים ויש דברים שנקראים סודות המדינה [שרק עסקנים ואנשים חשובים יודעים אותם], ואחד מהדברים שנקרא סודות המדינה זה מספר חיילים המשרתים בצבא, זה דבר סודי, אם מדינה יודעת שלמדינה אחרת יש כך וכך החיילים היא תגיע עם יותר חיילים והיא תנצח במלחמה, לכן בכל המדינות לא מגלים את מספר חיילים, א"כ שואל המהר"ם שיק למה התורה אומרת לספור "כל יוצא צבא", הרי צריך להיות להיפך, אנשי צבא לא ניתן לפרסום, זה הא' ב' של כל מדינה, והיאך זה שכאן יש מצוה לספורם? והתשובה היא שיש הבדל אם באים בכוחות טבעיים או בכוחות לא טבעיים, אם באים בכוחות טבעיים כמו כל המדינות, ודאי שזה דבר סודי, אבל עם ישראל לא מגיע עם כוחות טבעיים, הוא מגיע רק עם כוחות לא טבעיים, כמו שכתוב (בשלח י"ד - י"ד) "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", וכל מה שאנחנו עושים זה אך ורק בגדר השתדלות, ולכן כשלא מגיעים עם כוחות טבעיים כשאר מדינות, זה כבר לא משנה אם אנחנו מספר כזה או אחר.

ישנו סיפור ידוע שהמשכילים בבריסק עשו ליצנות, הם עשו במה עם המון אנשים שהיו מחופשים בדמיון לחיילים, וראש החיילים עמד לפנייהם ואמר "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו... ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו...ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה... האיש הירא ורך הלב [שירא מעבירות שבידן]..." ונשארו בסוף רק שני זקנים שהיו רבי עקיבא איגר והשאגת אריה, וככה היה נראה המלחמה שלהם, וכך עשו ליצנות, שלפי התורה רק יחידים יוצאים למלחמה.

סיפרו את המעשה לרב מבריסק [ו"א בשם הגר"ח] וענה "הם (המשכילים) צדקו בדמיונם, רק שכחו את סוף הסיפור - הם (רעק"א והשאגת אריה) יצאו וניצחו!!!".

מספרים שפעם היה בחור אמריקאי שלא היה שומר תורה ומצוות שהתגייס לשרת בצבא של אמריקה. ביום הראשון היה שם כל מיני נאומים על חשיבות הצבא ועל כוחה, ובין היתר דברו גם על הנצחונות של הצבא האמריקאי. בסוף הנאומים ניגש הבחור ושאל את הצוות "למה לא הזכרתם את כל המלחמות שהיו נגד העם היהודי במשך כל השנים?". ענה לו המפקד [שהיה גוי] "אנחנו לא באנו כאן בשביל לספר היסטוריה, אנחנו באנו כאן לספר מלחמות שנצחנו כדי שנלמד מהם איך להתמודד מול האויבים למלחמות הבאות, לכן עלינו לדעת כמה חיילים היו באותה תקופה, איזה כלים השתמשו, איזה מזג אוויר היה, כל זה כדי להבין מה הסיבה שנצחנו, משא"כ בכל המלחמות שהיו נגד עם היהודי, אין לנו שום הסבר בניצחונות שלהם, לכן אין לי מה לספר כי אין לנו מה ללמוד מהם". הבחור הבין שעם היהודי הוא עם ה' ושאין לו מה לשרת בצבא אמריקה, לאחר זמן קצר ברח משם והיום הוא אברך שיושב ולומד בירושלים.

כל זה ללמדנו שהקב"ה שומר עלינו אם אנחנו מקיימים את התורה ועושים את המצוות ובכך אין אנחנו מסורים לטבע, כפי שכתוב בתהילים (קכ"א - ד) "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

כל יהודי מיוחד

בפרשה רואים שהתורה חוזרת על ספירת עם ישראל חמש פעמים, בין שני לשלישי ספר כל שבט ושבט בנפרד, ואח"כ סמוך לשלישי יש סיכום כללי שש מאות אלף ושלושת אלפים, אחרי עליה שלישי שוב ספר את שבט יהודה, זבולון... ואחר כך ספר כל דגל ודגל מזרח ומערב, שלשה ביחד, ובסוף [לפני עליה רביעי] סופר שוב את הסיכום הכללי של כל ישראל.

ויש לשאול, למה התורה צריכה לחזור על הספירה כמה פעמים?

הסביר הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, כמו שאדם סופר את כספו שוב ושוב כי זה חשוב לו כך אצל הקב"ה, היות שאנחנו חשובים לו לכן התורה חזרה על ספירת עם ישראל שוב ושוב. כל זה להראות לנו שהקב"ה אוהב כל אחד ואחד מעם ישראל, כי כל אחד מיוחד אצלו, והקב"ה מצפה שכל אחד ינצל את כוחותיו כדי לעשות את רצונו. וכתוב בתורה את כולם ביחד כמה פעמים כדי להראות לנו שכשכולם מאוחדים זהו הכוח של עם ישראל, ולדעת שכל אחד הוא חלק מעם ישראל.

מספרים על אדם מבוגר שהיה מומחה במוזיקה שהיה לו כמה וכמה תלמידים, אחד מתלמידיו היה גר בבלגיה והתייעץ עימו לפני שארגן מופעת ערב של מוזיקה לדעת כמה כלים להביא ואיך לסדר כל אחד על הבמה, לאחר זמן מה התלמיד שלח לו כרטיס הזמנה לקונצרט כדי שיבא להשתתף לערב המיוחד שארגן. לבסוף המומחה אמר לתלמידו שאינו יכול לבא עקב גילו אבל ישמח לשמוע את הערב הזה דרך הטלפון. בסוף הערב התקשר התלמיד למומחה לשמוע את חוות דעתו. אמר לו המומחה "היה נפלא אבל נראה לי שהיה חסר משהו, אמרתי לך שמתוך המאה כלים, צריך להיות ארבע עשרה סוגי כינורות ושמתני רק שלש עשרה סוגי כינורות". התלמיד שאל "איך אתה יודע? הרי היה שם מאה כלי זמר!". המומחה אמר לו "דע לך שכל התזמורת ביחד היא הרכבה מיוחדת, אבל כל כלי זמר הוא יחיד, כי כל אחד נותן את הצליל שלו, וזה אי אפשר להחליפו, לכן הרגשתי שמתוך המאה היה חסר כלי אחד".

הלימוד בשבילנו הוא שכל יהודי הוא יחיד, אין אחד דומה לשני, לכל אחד יש תפקיד משלו, וכולם ביחד זהו "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". לכן על כל אחד לקבל את התורה ולקיימה עם כל הכוחות שקיבל, ולפי דרגתו.

שישים רבוא בענין עירובין

"שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים" (א' - מ"ו).

שיטת רש"י בעירובין (דף ו' ע"א) ששישים רבוא זהו רשות הרבים.

וכך פסק השו"ע (או"ח סימן שמ"ה סעיף ז'), איזהו רשות הרבים... ויש אומרים שכל שאין שישים רבוא עוברים בו בכל יום אינו רשות הרבים. וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק כ"ג), דומיא דגלי מדבר שהיו שישים רבוא ואף שהיה שם עוד ערב רב ונשים וטף לא חשבינן אלא מה שנמצא בכתוב בפירוש. [ועיין תוס' בעירובין (דף ו' ע"א)].

הרש"ש כתב (שם), וצ"ל דשישים רבוא לאו דווקא דהא בריש פקודי (ל"ח - כ"ו) מבואר שהיה בעת נדבת המשכן ת"ר אלף וג' אלפים וה' מאות וחמשים וכן בשנה השנית אחר הקמתו בפ' במדבר (א' - מ"ו) ולבד מספר הלויים.

בתשובת בית אפרים (או"ח תשובה כ"ו) כותב לשאול, למה קבעו שהשיעור הוא שישים רבוא, שזהו בלי נשים וטף, משום שזהו מפורש בתורה, וא"כ יצטרכו דווקא שישים רבוא בלי נשים וטף?

וכתב לתרץ שאנו לומדים רק ממספר שכתוב מפורש בתורה, אבל איזה סוג אנשים אין אנו לומדים מהתורה.

האשל אברהם (בוטשאש) שם כתב לדון שאולי שישים רבוא צריך להיות דווקא יהודים כמו בדגלי במדבר?

וכתב שמשמעות הפוסקים שגם נכרים מצטרפים לשישים רבוא, עיין שם. והיינו כדברי שו"ת בית אפרים הנ"ל שסוג אנשים אין אנו לומדים.

בהגהת מרדכי (בסוף מסכת שבת דף פ"ג ע"ב) הביא שאלה בשם רבינו תם שרש"י כתב שרשות הרבים זהו שישים רבוא דוגמא לדגלי מדבר, אולי דווקא כהנים לויים וישראלים, דומיא דמדבר שכולם היו ביחד, הגם שלא ספרו הלויים ביחד, אבל למעשה השם רשות הרבים לומדים משם?

הגמ' בברכות (דף נ"ט), אין אוכלוסא פחות מס' רבוא ואין אוכלוסא בבבל. דהיינו שאוכלוסא זה רק שישים רבוא, אבל בבבל אין שישים רבוא. הנפקא מינה לענין ברכת 'חכם הרזים' שבני בבל אינם יכולים לברך.

שואל רבי מאיר אריק בספר מנחת פיתים (סימן שמ"ה) שכתוב בגמ' עירובין (דף ו' ע"ב) שאין רשות הרבים במחוזא משום דלתות נעולות בלילה. משמע שאם הדלתות היו פתוחות בלילה גם בבבל היה דין רשות הרבים, והרי לשיטת רש"י הנ"ל לדין רשות הרבים צריך שישים רבוא.

ותירץ המנחת פיתים בשם בנו רבי שמואל, שבגמ' בברכות מדובר בברכת 'חכם הרזים', וכדי לברך ברכה זו צריך שישים רבוא של ישראל, וזה לא היה בבבל, מה שאין כן בדין רשות הרבים מספיק שישים רבוא של ישראלים ונכרים ביחד.

~~~~~

מספר בני ישראל

כתוב בהושע (ב' - א') "והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר".

וכתוב בגמ' יומא (דף כ"ב עמוד ב'), אמר רבי שמואל בר נחמני, רבי יונתן רמי: כתיב: והיה מספר בני ישראל כחול הים וכתוב אשר לא ימד ולא יספר! לא קשיא: כאן - בזמן שישראל עושיין רצונו של מקום, כאן - בזמן שאין עושיין רצונו של מקום.

מסביר המגיד מזדבנא ע"י משל ששני נערים התווכחו ביניהם, אחד אמר שאביו עשיר כי כסיו מלאות מטבעות, החבר הגיב לו שלאביו יש מלא ניירות ונייר אחד בלבד שווה הרבה יותר מכל המטבעות של אבא שלך, ממילא לא מסתכלים על הכיסים המלאים.

והנמשל לזה הוא, בזמן שאין אנו עושים רצונו של מקום אז סופרים את עם ישראל כי סופרים את הגוף של כל יהודי ויהודי [כמו שסופרים מטבעות], אבל בזמן שעושים רצונו של מקום אי אפשר לספור אותנו כי אז אנחנו רוחניים, לכן לא שייך לספור [רק הקב"ה יכול].

עלינו להיות עם ערכים ובכך אנו הופכים להיות בני עליה שאי אפשר לספור.

להתאים את עצמנו לתורה

התורה ניתנה במדבר, דהיינו ללא מקום ובלי זמן כדי להורות שהתורה ניתנה לכל הזמנים והמצבים, ולא כמו שהמשכילים טוענים שצריכים להתאים את התורה לפי הזמנים והמצבים.

מספרים על סוחר שביקש מבעל עגלה שיקח אותו והסחורה לעיר לייפציג' ועשה איתו תנאי שאם יגיעו יקבל תשלום, ואם לא יגיעו לא רק שהסוחר לא ישלם לו אלא בעל העגלה ישלם לו על ההפסד שבגללו לא מכר את הסחורה שלו. וכך סיכמו ביניהם. כשבעל העגלה יצא לדרך נהיה הרבה שלג בדרכים ואחרו ללא ליעד. הסוחר תבע את בעל העגלה כי בגללו הפסיד. הסכימו להיכנס לרב העיר לדון בזה. כמובן שהרב פסק שעל בעל העגלה לשלם גם את ההפסד כי כך היה ההסכם. בעל העגלה התחיל לשאול "הרי אונס רחמנא פטריה, אני אנוס!" ענה לו הרב "כך יצא לפי מה שכתוב בתורה". בעל העגלה התחיל לחשוב ואמר "מתי נתנה התורה? בחודש סיון שהוא זמן קיץ וקל להגיע, ולכן אם הייתי נוסע בסיון היה על אחריותי להגיע בזמן, אבל אתה לא יכול לפסוק מהתורה על חודש טבת שהוא זמן חורף שיש מכשולים בדרך".

עוד מעשה מפורסם, פעם בן אדם נכנס לחייט שיתפור לו חליפה. אחרי שבוע הודיע לו החייט שהבגד מוכן. הקונה לבש את החליפה והוא הרגיש שזה לא כל כך מתאים לו, ואומר לחייט שהשרוול מצד ימין מגיע עד סוף האצבעות. החייט הסביר לו שאם הוא ירים את ידו הימנית אז השרוול יגיע בדיוק לסוף המרפק. הוא הרים יד ימין ושם לב שהחייט צדק, וכך גם בצד שמאל. לאחר מכן אמר הקונה לחייט שהוא מרגיש שהכתף קצת בולט מהרגיל, החייט הסביר לו שאם הוא יעמוד בתנועה מסוימת אז הוא ירגיש בנוח, וכן הלאה... הקונה יצא מהחייט עם תנועות מסוימות ומוזרות כמו שהראה לו החייט. מי שראה אותו חשב שהחייט מומחה מאוד להצליח להלביש את אותו בן אדם שנראה עקום, אבל יש פה לחייט טעות גדולה, לא צריכים להתאים את הבן אדם לחליפה, הוא כחייט היה צריך להתאים את החליפה לבן אדם.

עכשיו שאנחנו עומדים לפני חג שבועות, חג בו אפשר להשיג עוד בקבלת התורה, עלינו להתאים את עצמנו ולשעבד את עצמנו לתורה, וכך נזכה לקיים את התורה בשלימות ונזכה ללמוד וללמוד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

לעילוי נשמת

הרבנית בלומא ליבא אהובה ברמן ע"ה בת מרן 'הסטיפלער' זצוק"ל
נלב"ע ר"ח סיון תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

רבי שמואל יצחק בן ר' דוד לוי זצ"ל
נלב"ע ג' סיון תשע"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

ראש ישיבת 'כנסת חזקיהו' שבכפר חסידים
הגאון הגדול רבי אורי שרגא הלוי ב"ר שמואל חיים קלרמן זצ"ל
נלב"ע ה' סיון תשנ"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

בשמה טהורה הנערה רחל ע"ה
בת יבדלחט"א הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
נלב"ע כ"ה מרחשון תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

נפש נקי וטהור שמעון ז"ל
בן הגאון הצדיק רבי יוסף צבי הלוי דינר זצ"ל
נלב"ע ר"ח סיון תשע"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

בעל החוט שני'
מרן הגאון רבי שמריהו יוסף נסים בן רבי נחום מאיר קרליץ זצוק"ל
נלב"ע כ"ג תשרי תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.